Biannual Journal of Applied Counseling (JAC)
2024, 14(2), 53-67
Received: 09 Jan 2025
Accepted: 06 June 2025
DOI: /10.22055/jac.2025.48717.2072
Original Article

دوفصلنامه مشاوره کاربردی
دانشگاه شهید چمران اهواز
۱٤۰۳ ،۱٤(۲)، ٥۳-٦۷
دریافت: ۱٤۰۳/۱۰/۲۰
پذیرش: ۱٤۰٤/۰۳/۱٦
نوع مقاله: پژوهشی اصیل

Open Access
Publish Free

Identifying Dimensions of Parenting Literacy in Children Aged 6 To 12 From the Perspective of Experts: A Qualitative Analysis

Sahar Ghafouri[1*] Roya Rasuli[2], Simin Hosseinian[3], Abbas Abdollahi[4], Asieh Shariatmadar[5]

1.PhD Student in Counseling, Department of Counseling, Faculty of Education & Psychology, Alzahra University, Tehran
2.Associate Professor, Department of Counseling, Faculty of Education & Psychology, Alzahra University, Tehran, Iran. (Corresponding Author) r.rasouli@alzahra.ac.ir
3.Professor, Department of Counseling, Faculty of Education & Psychology, Alzahra University, Tehran, Iran.
4.Assistant Professor, Department of Counseling, Faculty of Education & Psychology, Alzahra University, Tehran, Iran.
5.Associate Professor, Department of Counseling, Faculty of Psychology and Education, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

Citation: Ghafouri, S. , Rasouli, R. , Hosseinian, S. , Abdollahi, A. and Shariatmadar, A. (2025). Identifying dimensions of parenting literacy in children aged 6 to 12 from the perspective of experts: A Qualitative analysis. *Biannual Journal of Applied Counseling*, *14*(2), 53-67

Abstract

Parenting literacy, as one of the components of couple mental health literacy, includes the knowledge, attitude, and skills necessary for raising children. Given the importance of parenting literacy in promoting optimal child development, the aim of the present study was to identify the dimensions and components of parenting literacy, focusing on children aged 6 to 12, from the perspective of experts, in order to provide a framework for promoting knowledge, attitude, and parenting skills in the family environment, given the important role of parenting in the development of children's mental and physical health. The research method was conducted using a qualitative method of content analysis. The statistical population included active experts in the field of children and families who were selected based on purposeful sampling in this field. Data were collected through semi-structured interviews with 12 experts, and the main dimensions of parenting literacy were extracted. The results of the study showed that parenting literacy includes five main dimensions: Mental health literacy emphasizes prevention, maintenance, and recovery of mental health, and lifestyle regulation. Communication literacy addresses positive parent-child interaction skills and responding to the needs of the child. Media literacy refers to the knowledge and ability to manage children's use of media. Sexual education literacy focuses on educating and guiding children's developmental and sexual aspects, and marital literacy is related to parents' alignment in the parenting role and managing marital conflicts. The present study has identified dimensions of parenting literacy that can be the basis for educational programs and policies to support parents and promote children's mental and physical health.

Keywords: Parenting literacy, Children 6 to 12 years old, Qualitative analysis.

Extended Abstract

Introduction

Parenting, as one of the most vital human roles, has profound and lasting effects on the holistic development of children (McMahon, 2022). Numerous studies have shown that parenting styles and the quality of the family environment are among the key determinants of children's physical, psychological, and social well-being (Bartlett et al., 2023). In this context, parental literacy—defined as a set of essential knowledge, attitudes, and skills for child-rearing—plays a pivotal role in shaping parenting behaviors (Daelmans et al., 2021).

Parenting knowledge and educational programs in Asian countries, including Iran, are often adapted from Western frameworks, with limited attention to the distinct cultural and social contexts of Eastern societies (To et al., 2019). This highlights the urgent need for culturally adapted research—particularly in Iran—where

significant sociocultural transformations in recent decades have created a need to redefine and enhance parental knowledge, attitudes, and skills. Given the exploratory nature of this study and the aim of identifying dimensions of parental literacy from the perspectives of experts, thematic analysis was selected as the research method. This approach enables the extraction of meaningful patterns from qualitative interview data, allowing for the systematic categorization and interpretation of core themes and subthemes.

Parental literacy, as a key component of couples' mental health literacy, encompasses the knowledge, attitudes, and skills required for effective child-rearing (Zarebi et al., 2023). However, many parents still lack the foundational knowledge and competencies needed to address parenting challenges effectively (World Health Organization, 2002). In line with the programs of Iran's Ministry of Health, enhancing parental literacy for parents of children aged 2 to 12 should be prioritized in national planning efforts (Ministry of Health and Medical Education of Iran, 2022). Accordingly, this study aimed to identify the dimensions and components of parental literacy for children aged 6 to 12 from the perspectives of specialists and to develop a framework for educational program design and supportive policy-making.

Methods

This qualitative study employed thematic analysis and involved 12 prominent experts in child and family studies. Participants were selected through purposive sampling based on specific criteria, including a minimum of 10 years of specialized experience in parenting and possession of a master's or doctoral degree. Data were collected through in-depth, semi-structured interviews, each lasting between 45 and 60 minutes. Data analysis followed Braun and Clarke's (2006) five-stage approach: interviews were first carefully transcribed and reviewed; initial codes were then extracted; themes were subsequently identified and refined; and finally, a network of main themes and subthemes was developed. To enhance the validity of the findings, several strategies were employed, including peer review, member checking, and inter-coder agreement.

Results

This study aimed to identify the dimensions and components of parental literacy for children aged 6 to 12 years from the perspectives of child and family experts. The findings were organized around the central research question: "What are the dimensions and components of parental literacy for children aged 6 to 12 years from the experts' perspective?" In response to this question, thematic coding of the interview data led to the identification of five main themes and ten subthemes. Mental health literacy encompasses the knowledge, attitudes, and skills required for the prevention, maintenance, and restoration of children's mental health. It includes lifestyle regulation and awareness of common developmental disorders, serving as a foundational element that enables parents to recognize warning signs and adopt effective coping strategies. Communication literacy involves fostering positive parent-child interactions, practicing active listening, responding to children's emotional and cognitive needs, and maintaining healthy interpersonal boundaries. Media platform literacy refers to managing children's use of digital media, identifying appropriate content, and encouraging alternative, enriching activities to support healthy development. Sexual education literacy includes providing age-appropriate information, respecting children's privacy, and conveying moral and cultural values in sex education. Couples' literacy, within the broader framework of parental literacy, emphasizes parental coordination in child-rearing practices, effective management of marital conflicts, and the strengthening of the marital relationship as a foundation for successful parenting. Overall, the findings indicated that parental literacy is a multidimensional framework comprising a combination of knowledge, attitudes, and skills necessary to address the challenges of parenting in today's digital and sociocultural context. These identified dimensions can serve as a foundation for developing culturally appropriate educational programs and supportive policies aimed at promoting children's mental health and optimal development.

Discussion & Conclusion

The findings from this study presented a multidimensional view of parental literacy within Iranian society. Contrary to the common perception that confines parenting to individual knowledge, this study reveals parenting as a dynamic, multilayered construct, continuously shaped by cultural and social contexts. These findings are consistent with those of previous studies. One of the identified dimensions is mental health literacy, which refers to parents' ability to prevent and manage mental health issues that children may be at risk of developing (Jakobsdóttir, 2022). Improving mental health literacy is not an end in itself; rather, it is based on the assumption that cognitive changes resulting from enhanced understanding will lead to behavioral improvements that support mental well-being and, ultimately, improve mental health outcomes (Jorm, 2020). Supporting studies indicate that low mental health literacy among parents and caregivers—characterized by delayed help-seeking, lack of appropriate treatment, and stigmatizing attitudes—can have harmful consequences for children (Hurley et al., 2019). Communication literacy emerged as another important dimension. The parent-child relationship is widely regarded as one of the most stable and significant relationships in a person's life (Golish, 2000). Emphasis on effective communication is aligned

with Baumrind's (2013) findings on adaptive parenting styles, underscoring its role in healthy child development. Media platform literacy was also highlighted in the findings. Managing children's use of digital media emerged as a central challenge in modern parenting. The importance of this skill has been validated in research by Tosun and Mihci (2020), emphasizing the need for parents to guide and monitor children's digital engagement. Sexual education literacy was identified as another key dimension. The findings suggest that age-appropriate sexual education is crucial for safeguarding children's mental health, both in terms of harm prevention and promoting the development of healthy, confident, and safe individuals. As Ahmadi and Hassani (2021) argued, sexually healthy adults develop appropriate behaviors largely through family upbringing, and early childhood is the ideal time to begin this essential education. Finally, couples' literacy pertains to the quality of parental interactions and their influence on child-rearing practices. Evidence shows that the marital relationship is a strong predictor of parenting style (Zheng et al., 2022). The findings regarding couples' literacy are in line with Robles et al. (2014), who emphasized that the quality of the couple's relationship significantly affects children's mental health and overall family well-being. Conversely, marital conflict is a major contributor to children's emotional and psychological issues. Among the limitations of this study was the lack of direct parental involvement, as the data were drawn exclusively from experts' perspectives. Future studies could adopt mixed-methods approaches and develop or evaluate educational programs based on these findings. Further research could also explore the impact of such programs—grounded in the identified dimensions of parental literacy on children's mental health and developmental outcomes.

Ethical Considerations

This study was conducted in full accordance with ethical standards and was approved by the Ethics Committee of Alzahra University (Approval Code: IR.ALZAHRA.REC.1403.044). Informed consent was obtained from all participants, and their personal information was kept strictly confidential.

Conflict of interest

The authors declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship, and/or publication of this article.

دوفصلنامه مشاوره کاربردی
دانشگاه شهید چمران اهواز
۱۴۰۳، ۱۴(۲)، ۵۳-۶۷
دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۰
پذیرش: ۱۴۰۴/۰۳/۱۶
نوع مقاله: پژوهشی اصیل

Biannual Journal of Applied Counseling (JAC)
2024, 14(2), 53-67
Received: 09 Jan 2025
Accepted: 06 June 2025
DOI: /10.22055/jac.2025.48717.2072
Original Article

Open Access
Publish Free

شناسایی ابعاد سواد والدگری کودکان ۶ تا ۱۲ سال از دیدگاه متخصصان: یک تحلیل کیفی[۱]

سحر غفوری[۱]، دکتر رویا رسولی[۲]، دکتر سیمین حسینیان[۳]،
دکتر عباس عبداللهی[۴]، دکترآسیه شریعتمدار[۵]

۱. دانشجوی دکتری مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهرا، تهران، ایران
۲. دانشیار گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهرا، تهران، ایران (نویسنده مسئول)، r.rasouli@alzahra.ac.ir
۳. استاد گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهرا، تهران، ایران
۴. استادیار گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهرا، تهران، ایران
۵. دانشیار گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

چکیده

سواد والدگری به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های سواد سلامت روان زوجی شامل دانش، نگرش و مهارت‌های لازم برای تربیت فرزندان است. با توجه به اهمیت سواد والدگری در ارتقای رشد بهینه کودک، هدف پژوهش حاضر شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های سواد والدگری با تمرکز بر کودکان ۶ تا ۱۲ سال از دیدگاه متخصصان بود تا با توجه به نقش مهم والدگری در توسعه سلامت روانی و جسمانی کودکان، چارچوبی جهت ارتقای دانش، نگرش و مهارت‌های والدگری در محیط خانواده ارائه کند. روش پژوهش به روش کیفی از نوع تحلیل مضمون انجام شده‌است. جامعه آماری شامل متخصصان فعال در حوزه کودک و خانواده بود که بر اساس نمونه‌گیری هدفمند در این حوزه انتخاب شدند. داده‌ها از طریق مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با ۱۲ متخصص جمع‌آوری شد و ابعاد اصلی سواد والدگری استخراج گردید. نتایج پژوهش نشان داد که سواد والدگری شامل پنج بعد اصلی است: سواد سلامت روان بر پیشگیری، حفظ و بازیابی سلامت روان و تنظیم سبک زندگی تأکید دارد. سواد ارتباطی به مهارت‌های تعامل مثبت والد – فرزند و پاسخگویی به نیازهای فرزند می‌پردازد. سواد بسترهای رسانه‌ای به شناخت و توانایی مدیریت استفاده کودکان از رسانه‌ها اشاره دارد. سواد تربیت جنسی بر آموزش و هدایت جنبه‌های رشدی و جنسی کودک تمرکز دارد و سواد زوجی به همسویی والدین در نقش والدگری و مدیریت تعارضات زناشویی مرتبط است. پژوهش حاضر ابعادی از سواد والدگری را شناسایی کرده است که می‌تواند مبنای برنامه‌های آموزشی و سیاست‌گذاری‌ها جهت حمایت از والدین و ارتقای سلامت روانی و جسمانی کودکان باشد.

واژه‌های کلیدی: سواد والدگری، کودکان ۶ تا ۱۲ سال، تحلیل کیفی.

مقدمه

والدگری به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نقش‌های انسانی، تأثیرات عمیقی بر رشد جسمانی، روانی و اجتماعی کودکان دارد (McMahon, 2022). تحقیقات نشان می‌دهد که شیوه‌های والدگری و محیط خانواده نقش کلیدی در شکل‌دهی به سلامت و بهزیستی کودکان ایفا می‌کنند (Bartlett et al., 2023). والدینی که از سواد والدگری مناسب برخوردارند، می‌توانند محیطی حمایتی و سالم برای فرزندان خود ایجاد کنند و به رشد مثبت آن‌ها کمک نمایند (Daelmans et al., 2021). در مقابل، روش‌های تربیتی ناسازگار و سطوح بالای تعارض در خانواده می‌تواند منجر به مشکلات رفتاری و اختلالات روانی در کودکان شود (Kong & Yasmin, 2022). بنابراین برنامه‌های والدگری برای حمایت از والدین و تجهیز آن‌ها به مهارت‌های تربیتی مؤثر برای ایجاد محیطی مناسب در خانواده، مدیریت چالش‌های والدگری و محافظت از کودکان در برابر ناملایمات بعدی ایجاد می‌شوند (Haslam et al., 2020).

---

[۱] مقاله برگرفته از پایان‌نامه دکتری نویسنده اول، با کد اخلاق (IR.ALZAHRA.REC.1403.044) به تصوب رسیده است.

در عصر حاضر، با توجه به تغییرات سریع اجتماعی، فرهنگی و فناوری، والدگری با چالش‌های جدیدی مواجه شده است (To et al., 2019). استفاده گسترده از رسانه‌های دیجیتال، تغییر انتظارات فرهنگی و هنجارهای اجتماعی، والدین را با مسئولیت‌های پیچیده‌تری روبه‌رو کرده است (Janadeleh & Rahnama, 2021). این تغییرات، نیاز به درک جدیدی از سواد والدگری را بیش از پیش ضروری ساخته است (Havighurst et al., 2022). سواد والدگری به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های کلیدی در سواد سلامت روان زوجی، شامل دانش، نگرش و مهارت‌های لازم برای تربیت فرزندان است. این مفهوم به والدین کمک می‌کند تا با چالش‌های والدگری به‌طور مؤثر مواجه شوند و محیطی مناسب برای رشد کودکان فراهم کنند (Zarebi et al., 2023). با این حال، تحقیقات نشان می‌دهد که بسیاری از والدین از دانش و مهارت‌های لازم برای مدیریت این چالش‌ها برخوردار نیستند (World Health Organization, 2002).

دانش و نگرش والدین یک چارچوب شناختی را تشکیل می‌دهد که زیربنای روش والدگری است که پدران و مادران برای تربیت فرزندان خود به کار می‌گیرند و این چارچوب شناختی، متناسب با مرحله رشد فرزندان و همچنین تحولات اجتماعی – فرهنگی که در بستر خانواده رخ می‌دهد، متحول می‌شود (Ridao et al., 2021). تسلط بر سوادوالدگری به والدین کمک می‌کند تا استرس را مدیریت کنند و از فرسودگی جلوگیری می‌کند (Mikolajczak et al., 2020). بر اساس نظر سازمان بهداشت جهانی، آینده جامعه بشری به تکامل زیستی و روانی مناسب کودکان بستگی دارد و با توجه به ضعف دانش، نگرش و مهارت‌های والدین لازم است به این موضوع پرداخته شود تا والدین با استفاده از دانش به دست آورده بتوانند بستر مناسب رشد فرزندانشان را فراهم سازند (World Health Organization, 2002). همچنین بر اساس برنامه‌ها و شاخص‌های مورد انتظار حوزه سلامت روانی اجتماعی اعلام شده از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایران (Ministry of Health and Medical Education of Iran, 2022)، در جهت بهبود سواد والدگری والدین دارای کودکان ۲ تا ۱۲ سال باید مباحث پیشگیری از اختلالات روان‌پزشکی و مشکلات رفتاری کودکان، ارتقاء روابط والد و کودک، توانمندسازی والدین و پیشگیری از بدرفتاری با کودک، محور برنامه‌ریزی اهداف کلی کشور قرار گیرد.

بر اساس یافته‌های منتشر شده از آکادمی‌های ملی علوم، مهندسی و پزشکی (National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, 2016) سه مؤلفه‌ی اساسی در فرزندپروری مؤثر شناسایی شده است: دانش (شامل اطلاعات و مهارت‌های تربیتی)، نگرش (مبتنی بر باورها و دیدگاه‌های والدین که اغلب تحت تأثیر فرهنگ شکل می‌گیرد) و مهارت (رفتارهای عملی که رشد کودک را هدایت می‌کند). این عناصر که منطبق با مؤلفه‌های کلیدی سواد والدگری نیز می‌باشد اگرچه از نظر مفهومی متمایزند، اغلب در تعامل با یکدیگر قرار گرفته و از زمینه‌های مشترکی نشأت می‌گیرند. مجموع این عوامل به تعامل مثبت والد –کودک و رشد سالم کودک منجر می‌شود (Rashid & Hosseini Asl-Nazarlu, 2017). دانش و آموزش‌های والدگری در کشورهای آسیایی از جمله ایران اغلب از برنامه‌های آموزشی کشورهای غربی اقتباس شده است و کمتر به بافت فرهنگی و اجتماعی خاص والدین در جوامع شرقی توجه شده است (To et al., 2019). این مسئله، نیاز به پژوهش‌های بومی‌سازی شده را بیش از پیش آشکار می‌سازد؛ به‌ویژه در ایران که تحولات اجتماعی و فرهنگی زیادی در دهه‌های اخیر رخ داده است و نیاز به بازتعریف و ارتقای دانش، نگرش و مهارت‌های مورد نیاز والدین احساس می‌شود. در این پژوهش، روش تحلیل مضمون به دلیل ماهیت اکتشافی موضوع و نیاز به شناسایی ابعاد سواد والدگری از دیدگاه متخصصان انتخاب شده است. این روش امکان استخراج الگوهای معنادار از داده‌های کیفی حاصل از مصاحبه‌ها را فراهم کرده و به پژوهشگران کمک کرده تا مضامین اصلی و فرعی را به‌صورت نظام‌مند طبقه‌بندی و تبیین کنند.

هدف اصلی این پژوهش، شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های سواد والدگری از طریق تحلیل کیفی نظرات متخصصان حوزه کودک و خانواده است تا با استفاده از یافته‌های حاصل، چارچوبی عملیاتی برای طراحی برنامه‌های آموزشی و سیاست‌گذاری‌های هدفمند در راستای ارتقای دانش، نگرش و مهارت‌های والدین در پژوهش‌های آتی ارائه شود. این چارچوب زمینه ساز توسعه مداخلات مؤثری خواهد بود که به بهبود سلامت روانی و جسمانی کودکان ۶ تا ۱۲ سال کمک کرده و والدین را برای پرورش فرزندانی انعطاف‌پذیر و سازگار با چالش‌های دنیای در حال تغییر قرن بیست‌ویکم توانمند سازد. بنابراین، پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این پرسش است که ابعاد و مؤلفه‌های سواد والدگری کودکان ۶ تا ۱۲ سال از دیدگاه متخصصان چیست؟

روش

جامعه نمونه و روش نمونه‌گیری

پژوهش حاضر یک مطالعه کیفی است که از نوع تحلیل مضمون استقرایی انجام شده است. روش تحلیل مضمون به منظور شناسایی تم‌ها و الگوهای معنایی در داده‌های کیفی و ایجاد کدهای مرتبط با آنها به کار می‌رود. این روش به عنوان یک چارچوب تحلیلی، امکان درک، بررسی و ارائه نظام‌مند الگوهای پنهان در داده‌های کیفی را فراهم می‌سازد. تحلیل مضمون فرآیندی است که با سازماندهی داده‌های متنی، اطلاعات پراکنده و ناهمگون را به بینش‌های عمیق و ساختاریافته تبدیل می‌کند و به پژوهشگران اجازه می‌دهد تا پیچیدگی‌های موجود در داده‌ها را به شکلی روشن تفسیر نمایند (Braun & Clarke, 2012).

جامعه آماری پژوهش شامل درمانگران، پژوهشگران و اساتید فعال در حوزه خانواده و کودک بود که در سال ۱۴۰۲ مشغول به فعالیت بوده‌اند. از نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد، به این ترتیب که با مراجعه به تعدادی از دانشگاه‌ها و مراکز مشاوره شهر تهران با صاحب نظران فعال در حوزه والدگری در سنین کودکی هماهنگی‌های لازم انجام شد و از بین آن‌ها، نمونه پژوهش با استناد به ملاک‌های ورود به پژوهش انتخاب شدند. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل تمایل و موافقت متخصصان به گفتگو و سابقه حداقل ۱۰ سال فعالیت مشاوره‌ای یا پژوهشی در حوزه والدگری در سنین کودکی بود. در رابطه با حجم نمونه‌گیری تعداد نمونه از قبل مشخص نبوده و در حین کار تا حد اشباع تئوریک داده‌ها مصاحبه ادامه پیدا کرده است، یعنی زمانی که دیگر داده‌ای که اطلاعات مفهومی تازه‌ای که به تولید مضمون منجر شود وارد پژوهش نشده است. در نهایت نمونه شامل ۱۲ متخصص بود که ۹ نفر مدرک دکترا و ۳ نفر مدرک کارشناسی ارشد داشتند. مشخصات جمعیت شناختی آن‌ها در جدول ۱ گزارش شده است.

روند اجرای پژوهش

به منظور جمع‌آوری داده‌ها در تحقیق از مصاحبه نیمه ساختاریافته استفاده گردید. مصاحبه نیمه ساختاریافته در این پژوهش با استفاده از راهنمای سؤالات مصاحبه از پیش طراحی شده انجام شد که با ترکیب سؤالات مشخص و فضای گفتگوی باز، امکان بررسی عمیق تجربیات مشارکت‌کنندگان را فراهم کرد. این روش انعطاف‌پذیر، گردآوری داده‌های کیفی غنی را ممکن ساخت و به کشف زمینه‌ها و تفسیرهای جدید در راستای اهداف مطالعه کمک نمود. سؤالات مصاحبه در جهت کشف مؤلفه‌ها و ابعاد سواد والدگری در ارتباط با کودکان ۶ تا ۱۲ سال شامل این موارد می‌باشد: والدین در چه حیطه‌هایی لازم است دانش، نگرش و مهارت داشته باشند تا در راستای ایجاد شرایط مناسب برای رشد و تربیت بهینه فرزند خود اقدام کنند؟ برای حفظ و ارتقا سلامت روان کودکان والدین چه دانش، نگرش یا مهارت‌هایی نیاز دارند؟ با توجه به رواج استفاده از بسترهای رسانه‌ای، والدین چه اطلاعات، دیدگاه‌ها یا مهارت‌هایی در این زمینه باید داشته باشند؟ والدین چه دانش نگرش یا مهارت‌هایی برای تربیت جنسی کودکان خود نیاز دارند؟ والدین در حوزه ارتباط با فرزندان به چه نوع دانش، نگرش یا مهارت‌هایی نیاز دارند؟ چه نوع دانش نگرش یا مهارت‌هایی در حوزه زوجی بر ایفای مؤثر نقش والدگری اثرگذار است؟ ۳ مصاحبه به صورت حضوری در اتاق اساتید در دانشکده و ۹ مصاحبه به صورت تلفنی برگزار گردید. هر مصاحبه بین ۴۵ تا ۶۰ دقیقه به طول انجامید.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

در گام اول مصاحبه‌ها تبدیل به داده‌های متنی شده و پس از چند بار مطالعه متن، کدگذاری انجام شد. سپس با تعیین جمله‌های مربوط به موضوع، مفاهیم از متن مصاحبه استخراج شده است. سپس مفاهیم برگرفته از مصاحبه‌ها بر اساس شباهت موضوعی دسته‌بندی و مضامین فرعی و اصلی استخراج شد. مضمون‌ها با یکدیگر و با مجموعه داده‌ها چک شده‌اند. در گام بعد از طبقات، تحلیل با بیانی واضح ارائه شد و در نهایت فرایند اعتباربخشی یافته‌های پژوهش با استفاده از مراجعه به مشارکت‌کنندگان و بررسی صحت دریافت پژوهشگر از گفته‌ها بررسی به عمل آمد (Braun & Clarke, 2006). برای تحلیل داده‌ها در این پژوهش از روش تحلیل مضمون براون و کلارک (۲۰۰۶) استفاده شده است. مراحل اجرای این روش به شرح زیر بود: ۱.تبدیل مصاحبه‌ها به داده‌های متنی و مطالعه مکرر آن‌ها؛ ۲. کدگذاری داده‌ها و استخراج مفاهیم مرتبط با سواد والدگری؛ ۳. دسته‌بندی مفاهیم بر اساس شباهت موضوعی و تشکیل مضامین فرعی و اصلی؛ ۴. بازبینی و اعتبارسنجی مضامین با مشارکت اساتید راهنما؛ ۵. تعریف و ارائه نهایی مضامین در قالب پنج بعد اصلی سواد والدگری. این روش با تأکید بر انعطاف‌پذیری و تعامل عمیق با داده‌ها، امکان شناسایی الگوها و مفاهیم کلیدی را فراهم کرد. به علاوه تفسیر داده‌ها و صحت کدگذاری‌ها توسط اساتید راهنما و مشاور حاضر در پژوهش نیز بررسی شد تا صحت کدگذاری و تفسیرها مورد تأیید قرار بگیرد.

جدول ۱

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی متخصصان مصاحبه‌شونده

شماره مصاحبه شونده	جنس	تحصیلات	مرتبه علمی	سابقه کاری (به سال)
۱	مرد	دکترا	استادیار	۱۵
۲	زن	دانشجوی دکترا	–	۱۰
۳	مرد	دکترا	استادیار	۱۱
۴	زن	دکترا	–	۱۶
۵	زن	کارشناسی ارشد	–	۱۰
۶	زن	پژوهشگر پسادکترا	مدرس مدعو	۱۲
۷	زن	دکترا	–	۱۱
۸	زن	دکترا	دانشیار	۱۵
۹	زن	دکترا	–	۱۰
۱۰	زن	دکترا	–	۱۰
۱۱	زن	کارشناسی ارشد	–	۱۶
۱۲	زن	دکترا	–	۱۷

یافته‌ها

یافته‌های پژوهش بر اساس پاسخ به این سوال پژوهش،"ابعاد و مولفه‌های سواد والدگری کودکان ۶ تا ۱۲ سال از دیدگاه متخصصان چیست؟"طبقه‌بندی شده‌اند. در پاسخ به این سوال پس از کدگذاری مضامین مرتبط با سوادوالدگری در تحلیل مصاحبه‌ها ۱۰ مضمون فرعی و ۵ مضمون اصلی زیر طبقه‌بندی شدند که گزارش آن در جدول ۲ ارائه شده است. در ادامه، هر یک از این مضامین با استفاده از گزیده صحبت‌های مصاحبه‌شوندگان تحلیل شده است.

جدول۲

مضامین مستخرج از مصاحبه با متخصصان

کدها	مضامین فرعی	مضامین اصلی
افزایش دانش از مراحل رشد (شناختی، هیجانی، جسمانی) فراهم کردن محیط مناسب برای رشد سالم مبتنی بر نیازهای رشدی آشنایی با اختلالات شایع دوره رشدی (اختلالات یادگیری و بیش فعالی)	پیشگیری از اختلالات سلامت روان	سواد سلامت روان
مشورت با متخصصان سلامت روان کودک شناسایی منابع معتبر جهت کسب اطلاعات بهداشت روانی کودکان اطلاع از نقش مدرسه و امور تحصیلی در سلامت روان کودک	آگاهی از منابع حفظ سلامت روان و بازیابی آن	
اصلاح سبک زندگی خودمراقبتی و توجه به بهداشت روان فردی والد به کارگیری مهارت‌های زندگی (خودآگاهی، تفکر انتقادی و تحلیل گری، مهارت کنترل خشم) تطبیق انتظارات و رفتار والدین با نیازها و توانایی‌های درحال تغییرکودک دانش فرزندپروری، نگرش مثبت (به دانش) و به‌روزرسانی آن	تنظیم سبک زندگی به منظور پیشگیری از آسیب‌های سلامت روان	
برقراری ارتباط مؤثر و با کیفیت با کودک رابطه صمیمی مبتنی بر گفت وشنود، حفظ اقتدار والد و حفظ مرزها گوش دادن فعال و همدلانه	مهارت‌های ارتباطی	سواد ارتباطی
به رسمیت شناختن آزادی و حق انتخاب و واگذاری مسئولیت اطلاع از چالشهای سنی کودک و مهارت‌های مواجهه (درک، همدلی و حمایت) پاسخگویی و حمایت عاطفی	پاسخگویی به نیازهای کودک	
آشنایی و اطلاعات به روز از رسانه‌های مدرن شناخت محتواهای مناسب بسترهای رسانه‌ای تفکر انتقادی والدین درمواجهه با بسترهای رسانه‌ای	شناخت و ارزیابی رسانه‌های سنتی و مدرن	سواد بسترهای رسانه
تنظیم قوانین استفاده از بسترهای رسانه‌ای فراهم کردن فعالیت‌های جذاب جایگزین رسانه تنظیم عادت‌های رسانه‌ای والدین بهره‌گیری از مزایای استفاده از بسترهای رسانه	محافظت، راهنمایی و آموزش فرزندان در زمینه بسترهای رسانه	
پاسخگویی و ارائه اطلاعات صحیح متناسب با سن و سطح کنجکاوی کودک اطلاع از رشد روانی–جنسی آموزش بهداشت فردی مراقبت‌گری جنسی به معنای ارتباط نزدیک والد فرزند و حفظ عزت نفس آموزش حریم شخصی و مرزبندی ایجاد بستر گفتگو	مدیریت آموزش‌های رشد محور	سواد تربیت جنسی
انتقال ارزش‌های خانوادگی سالم و ملاحظات اخلاقی پذیرش هویت جنسی توجه به نقش رسانه و (همسالان) در بیداری جنسی	حفظ چارچوب اخلاقی–فرهنگی در تربیت جنسی	
هماهنگی تربیتی غنی‌سازی زندگی زناشویی سازگاری و مهار تعارضات	هماهنگی تربیتی و مدیریت تعارضات	سواد زوجی

سواد سلامت روان

پیشگیری از اختلالات سلامت روان: والدین باید دانش کافی در زمینه مراحل رشد و اختلالات شایع این دوره رشدی مانند بیش‌فعالی، اختلالات یادگیری و اضطراب فرزندان خود داشته باشند. این آگاهی به والدین کمک می‌کند تا رفتارهای طبیعی و غیرطبیعی کودکان را بهتر تشخیص دهند و اقدامات پیشگیرانه یا درمانی لازم را به‌موقع انجام دهند. این آگاهی نه تنها به پیشگیری از اختلالات روانی و رفتاری در کودکان کمک می‌کند، بلکه والدین را قادر می‌سازد تا محیطی مناسب برای رشد سالم فرزندان خود فراهم کنند. مصاحبه‌شونده شماره ۳ اشاره کرد:" *یکی از مهم‌ترین اصولی که باید در والدگری رعایت شود این است که فرزند در کدام یک از مراحل رشدی قرار دارد و متناسب با آن دوره رشدی، والدین باید با آن مواجهه شوند*".

آگاهی از منابع حفظ سلامت روان و بازیابی آن: ازسوی دیگر والدین باید از منابع معتبر حفظ و بازیابی سلامت روان آگاهی داشته باشند. مشاوره با متخصصان سلامت روان و دسترسی به منابع معتبر اطلاعاتی و کسب اطلاع از نقش مدرسه در سلامت روان کودک از جمله اقداماتی است که باید انجام دهند. این مسئله به والدین کمک می‌کند تا در برابر مشکلات رفتاری و روانی کودکان آمادگی لازم را داشته باشند. مصاحبه‌شونده شماره ۱۱: "*بسیاری از والدین به دلیل نداشتن آگاهی کافی به مشاوران یا منابع نامعتبر مراجعه می‌کنند که می‌تواند مشکلات را تشدید کند. والدین باید با متخصصان بهداشت روان کودک در تماس باشند تا از راهنمایی‌های علمی و دقیق استفاده کنند.*"

تنظیم سبک زندگی به منظور پیشگیری از آسیب های سلامت روان: تنظیم سبک زندگی به نحوی که به بهبود سلامت روانی کودک کمک کند نیز از دیگر مولفه‌های این سواد است. علاوه بر آگاهی از دانش فرزندپروری، نگرش مثبت به دانش و به روزرسانی آن، والدین باید به اصلاح رفتارهای خود در جهت ایجاد یک سبک زندگی سالم توجه داشته باشند، چرا که آن‌ها الگوی فرزندان خود هستند و نقش آن‌ها در شکل‌دهی رفتارهای آینده کودکان بسیار مهم است. همچنین، والدین باید به خودمراقبتی و بهداشت روان فردی خود نیز توجه داشته باشند. والدینی که قادر به مدیریت استرس‌های شخصی و روانی خود نیستند، معمولاً استرس‌ها و نگرانی‌های خود را به فرزندان منتقل می‌کنند. مصاحبه‌شونده شماره ۶ این مساله را به این شکل طرح می‌کند که: " *وقتی زوج تصمیم به فرزند آوری دارد مسئول این است که سلامت روان خودش را بررسی و کنترل کرده باشد. هر کدام از زوجین جهت غربالگری وضعیت سلامت روان خود مراجعه داشته باشند. در طول اینکه دارای فرزند می‌شوند ارتباط با متخصصان می‌تواند اثر گذار باشد و باید در مورد سلامت روان خودشان حساس باشند*".

به‌کارگیری مهارت‌های زندگی مانند خودآگاهی، تفکر انتقادی و تحلیل‌گری و مهارت کنترل خشم نیز می‌تواند به والدین کمک کند تا با چالش‌های والدگری به شکل مؤثرتری روبه‌رو شوند و به‌جای انتقال روان رنجوری‌های خود به کودکان، آن‌ها را به شکل سالمی مدیریت کنند. در مجموع سواد سلامت روان به والدین کمک می‌کند تا با آگاهی از عوامل مؤثر در پیشگیری از اختلالات سلامت روان، آگاهی از منابع حفظ سلامت روان و بازیابی آن و تنظیم سبک زندگی از سلامت روانی و جسمانی فرزندانشان محافظت کنند. به‌موقع مشکلات را شناسایی کرده و با استفاده از منابع معتبر و متخصصان، راهکارهای مناسبی برای بهبود وضعیت روانی کودک دنبال کنند.

سواد ارتباطی

مهارت‌های ارتباطی: در این بخش بر اهمیت مهارت‌های ارتباطی والدین با کودک تأکید شده است. متخصصان معتقد بودند که توانایی برقراری ارتباط مؤثر با کودکان نه تنها به حفظ رابطه صمیمی کمک می‌کند، بلکه باعث افزایش اعتماد کودک به والدین و کاهش بروز مشکلات رفتاری می‌شود. می‌توان گفت ارتباط مؤثر بین والدین و کودک باید مبتنی بر گوش دادن فعال و همدلانه باشد. مصاحبه شونده شماره ۱۲ اظهار داشت: "*ارتباط صحیح با فرزند عامل محافظ سلامت روان فرزندان است و زمانی‌که رابطه تنظیم باشد ارزش‌های والدین ناخودآگاه در فرزندان درونی می‌شود. والدی که رابطه مؤثری با فرزندش برقرار می‌کند، می‌تواند نیازهای فرزندش را بشناسد*".

پاسخگویی به نیازهای کودک: والدین باید به نیازهای عاطفی فرزندان خود پاسخ دهند و در عین حال اقتدار خود را حفظ کنند. حفظ مرزهای خانوادگی و اعطای آزادی و مسئولیت به کودک به میزان مناسب نیز از دیگر جنبه‌های سواد ارتباطی است. والدین باید به فرزند خود اجازه دهند تا در تصمیم‌گیری‌های مناسب سن خود شرکت کرده و مسئولیت‌های متناسب با سن آن‌ها به ایشان واگذار کنند. همچنین باید با اطلاع از چالش‌های سنی فرزندان و مهارت‌های مواجهه با آن‌ها، بتوانند به شکل همدلانه به نیازهای فرزند پاسخ دهند. حمایت عاطفی نیز نقش مهمی در ایجاد حس امنیت و اعتماد در کودکان دارد و به آن‌ها کمک می‌کند تا در مواجهه با چالش‌های رشد، احساس دلگرمی و پذیرش داشته باشند. والدین باید بتوانند بین ایجاد فضای صمیمی و حفظ اقتدار خانوادگی توازن برقرار کنند، تا فرزندان در کنار احساس حمایت و آزادی، از چارچوب‌های خانوادگی نیز آگاه باشند و در عین حال مسئولیت‌هایی بر عهده داشته باشند. مصاحبه شونده شماره ۷: "*در ارتباط با کودک کارهای ساده‌ای مثل همدلی و اینکه کودک احساس کند شنیده و درک می‌شود می‌تواند باعث بهبود ارتباط شود*".

سواد بسترهای رسانه

شناخت و ارزیابی رسانه های سنتی و مدرن: والدین باید با شناخت رسانه‌های سنتی و مدرن، قادر به ارزیابی و تحلیل تأثیرات این بسترها بر فرزندان خود باشند. والدین نیازمند آگاهی به‌روز از رسانه‌های مدرن و محتوا هستند تا بتوانند محتوای مناسب برای سن و سطح درک کودکان خود انتخاب کنند. این امر مستلزم تفکر انتقادی والدین در مواجهه با بسترهای رسانه‌ای است. مصاحبه شونده شماره ۴ تأکید کرد که: " *کودکانی هستند که زمان زیادی از رسانه‌ها استفاده می‌کنند که به اصطلاح به این نسل هوموزاپین یا نسل دیجی گفته می‌شود. والدین باید علاوه بر شناخت و تنظیم زمان استفاده از رسانه، نقش ناظر داشته باشند و در انتخاب محتواهایی که فرزندشان به آن دسترسی پیدا می‌کند قبل از سن نوجوانی نظارت بیشتری داشته باشند*".

محافظت، راهنمایی و آموزش فرزندان در زمینه بسترهای رسانه: توانایی والدین در مدیریت و هدایت استفاده فرزندان از رسانه یکی از مهم‌ترین چالش‌های والدین در عصر دیجیتال است. این امر مستلزم تنظیم قوانین برای استفاده از بسترهای رسانه است که به فرزندان کمک می‌کند تا در چارچوب‌های معین از رسانه‌ها استفاده کنند. یکی دیگر از نکات مهم، فراهم کردن فعالیت‌های جذاب جایگزین رسانه است.
والدین نه تنها باید قوانین استفاده از رسانه را برای کودکان خود وضع کنند، بلکه باید خود نیز در استفاده از رسانه‌ها الگوی مناسبی باشند. والدینی که به شیوه‌های سازنده از رسانه‌ها استفاده می‌کنند، به‌طور غیرمستقیم استفاده فرزندان از رسانه را تحت تأثیر قرار می‌دهند. فعالیت‌های جایگزین مثل ورزش یا بازی‌های خلاقانه می‌تواند جایگزین مناسبی برای مصرف بیش از حد رسانه باشد. علاوه بر این، بهره‌گیری از مزایای بسترهای رسانه‌ای نیز یکی دیگر از نکات مهم است که به والدین امکان می‌دهد از رسانه‌ها به‌عنوان ابزاری آموزشی و فرهنگی استفاده کنند و از جنبه‌های مثبت آن‌ها بهره‌مند شوند. والدین باید بتوانند از رسانه‌ها به عنوان ابزاری برای آموزش و ارتقاء سطح فکری و فرهنگی کودکان استفاده کنند، در حالی که مصرف بی‌رویه و بی‌نظارت رسانه‌ها ممکن است باعث آسیب‌های جدی به سلامت روانی و جسمی کودکان شود. مصاحبه شونده شماره ۸ چنین گفت: "*بعضی والدین برای از سربازکردن بچه ها را با رسانه ها سرگرم می‌کنند. بلد نیستن بچه ها را سرگرم کنند و به این چیزای دم دستی متوسل میشن. بهشون یاد میدیم که حتما برای بازی با بچه ها زمان بذارن و به این اقدامات به عنوان سرمایه گذاری نگاه کنند*".

سواد تربیت جنسی

مدیریت آموزش‌های رشد محور: تربیت جنسی نقشی مهمی در شکل‌دهی رشد سالم و متعادل جنسی کودکان و نوجوانان ایفا می‌کند. والدین باید توانایی ارائه اطلاعات صحیح و پاسخگویی به سوالات جنسی کودکان خود را با توجه به سطح کنجکاوی و رشد شناختی آن‌ها داشته باشند. بنابراین والدین باید با رشد روانی-جنسی کودکان آشنا باشند تا اطلاعات را به شکل صحیح و متناسب با نیاز کودک در سنین مختلف ارائه کنند. همچنین، آموزش حفظ حریم شخصی و رعایت مرزهای جسمانی و روانی از اهمیت بالایی برخوردار است. مصاحبه شونده شماره ۲ دراین باره گفت: " *بحث تربیت جنسی را من با عبارت مراقبت جنسی با توجه به فرهنگ خودمان توصیه می کنم. ما یک سری اصول را به فرزندان خودمان یاد بدهیم. خود به خود در طول فرایند رشدشان یک سری مرزبندی را به آن‌ها بیاموزیم بدون اینکه لزوماً کنجکاوی اضافه‌ای در آن‌ها برانگیزیم. یعنی حریم را به آن‌ها یاد بدهیم چه در مورد خودشان چه در مورد دیگران و عزت نفس آن‌ها را بالا ببریم*".

این موضوع نشان می‌دهد که سواد تربیت جنسی نه تنها به شناخت مسائل جسمانی محدود نمی‌شود، بلکه شامل آموزش احترام به خود و دیگران و انتقال ارزش‌های خانوادگی سالم است. والدین باید به فرزندان احترام به خود و عزت نفس را بیاموزند. همچنین با توجه به نقش رسانه‌ها و همسالان در بیداری جنسی کودکان، لازم است والدین با نظارت آگاهانه بر این بسترها و با ایجاد بستر گفت‌وگوی صمیمانه، احساس امنیت و راحتی بیشتری در مطرح کردن کنجکاوی‌ها با والدین و دریافت اطلاعات صحیح ایجاد کنند. آموزش بهداشت فردی و اهمیت حفظ سلامت جسمانی و روانی در چارچوب گفتگوها و آموزش‌ها باید مورد توجه قرار گیرد.

حفظ چارچوب اخلاقی-فرهنگی در تربیت جنسی: یکی از موضوعات مطرح در تربیت جنسی در کشور ما ، حفظ ارزش‌ها و حساسیت‌های فرهنگی است. والدین نه تنها باید آموزش‌هایی درباره مسائل جنسی ارائه دهند، بلکه باید این اطلاعات را در قالب ارزش‌های خانوادگی سالم و متناسب با باورهای فرهنگی و اخلاقی خانواده ارائه کنند. این ارزش‌ها می‌توانند به عنوان یک چارچوب اخلاقی برای کودکان در مواجهه با مسائل جنسی عمل کند. همچنین، پذیرش هویت جنسی کودک و درک دنیای ذهنی او، به والدین کمک می‌کند که با همدلی و درک بهتر، به نیازهای روانی و عاطفی کودک پاسخ دهند. این اقدامات به والدین کمک می‌کند تا فرزندان خود را در مسیری آگاهانه و سالم درک و هدایت کنند. مصاحبه‌شونده شماره ۵ بیان کرد: "*در حوزه تربیت جنسی دیدگاه خانواده ها متفاوت است، درقدم اول خانواده باید بداند ارزش‌هایش چیست و چه مسائلی برایش مهم است و آن را با آرامش و لحن دوستانه منتقل کند. ضمن اینکه عملکرد خودش به عنوان والد توسط فرزند مورد ملاحظه است*".

سواد زوجی

هماهنگی تربیتی و مدیریت تعارضات: به مهارت‌ها و توانایی‌های والدین در حفظ و بهبود روابط زناشویی و در عین حال مدیریت تعارضات در چارچوب زندگی خانوادگی و تربیتی اشاره دارد. مدیریت تعارضات زوجین، به حفظ آرامش در محیط خانواده کمک می‌کند. هماهنگی و هم‌راستایی والدین در شیوه‌های تربیتی و رفتار با فرزندان نتیجه مستقیم رابطه زوجی سالم و غنی و توانایی والدین در هم‌راستایی تربیتی است. به بیان دیگر، کیفیت ارتباط و تعامل والدین به عنوان زوج بر نحوه تربیت و هماهنگی در فرایند تربیتی اثرگذار است و بنابراین، تربیت هماهنگ برآمده از سواد زوجی است. تربیت هماهنگ، برخلاف برداشت اولیه که ممکن است آن را تنها به مقوله تربیت کودکان محدود کند، به‌طور مستقیم از سواد زوجی و کیفیت روابط زناشویی والدین نشأت می‌گیرد. هماهنگی تربیتی به معنای توافق والدین بر اصول و روش‌های تربیتی و ارائه پیام‌های یکپارچه به فرزندان است. وقتی والدین توانایی توافق و همسویی در تربیت فرزندان را دارند، از بروز سردرگمی در کودک و تضاد زوجی جلوگیری می‌کنند. غنی‌سازی زندگی زناشویی و صمیمیت میان والدین به بهبود همکاری در تربیت فرزندان منجر می‌شود. زوجینی که در ارتباطات زناشویی خود موفق هستند، بهتر می‌توانند نقش‌های تربیتی خود را به شکل هماهنگ ایفا کنند و یکدیگر را در این مسیر حمایت کنند. به همین دلیل، رابطه زناشویی سالم به تربیت هماهنگ و همکاری بیشتر در تربیت فرزندان کمک می‌کند. همچنین ارتباط سالم بین والدین، الگوی مثبتی برای فرزندان در زمینه تعاملات اجتماعی فراهم می‌کند. متخصص شماره ۱ دراین‌باره بیان کرد: "*ما حواسمان باشد که نوع رابطه زن وشوهر تاثیر مستقیم در نوع تربیت کودک دارد، گفتگوی سازنده اهمیت داشته باشند و هماهنگ باشند. نوع رابطه‌شان می‌تواند سازنده باشد. اگر از نظر عاطفی نیازها برآورده شده باشد، مخصوصاً برای مادر اگر آن دلبستگی ایمن را داشته باشد، بیشتر می‌تواند از نظر محبت برای فرزند خودش مایه بگذارد*".

سازگاری میان والدین در مواجهه با چالش‌های تربیتی و زندگی روزمره نیز نقش مهمی در تحقق تربیت هماهنگ دارد. والدین باید بتوانند با همدلی و انعطاف‌پذیری، خود را با شرایط متغیر زندگی و نیازهای فرزندان تطبیق دهند. تعارضات زناشویی می‌تواند بر هماهنگی والدین در تربیت فرزندان تأثیر منفی بگذارد. بنابراین، زوجینی که مهارت‌های حل تعارض را به‌خوبی در روابط خود پیاده می‌کنند، قادرند فضای مناسبی برای رشد روانی و عاطفی فرزندان فراهم کنند. این مهارت‌ها کمک می‌کند تا والدین بتوانند تعارضات خود را مدیریت کنند و به تربیت فرزندان بدون دخالت دادن آن‌ها در مشکلات زناشویی بپردازند. مصاحبه‌شونده شماره ۱۰ اظهار داشت: "*رابطه پدر و مادر باهم، رفتار صمیمی همراه با احترام متقابل و آگاهی نسبت به دانش فرزندپروری به تربیت مؤثر فرزندشان کمک خواهد کرد. در مواقع چالش‌برانگیز، والدین باید به یکدیگر کمک کنند و در کنار هم برای حل مسائل تربیتی کار کنند*".

بحث

پژوهش حاضر با هدف شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های سواد والدگری انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد که سواد سلامت روان یکی ابعاد سواد والدگری است. سواد سلامت روان والدینی به توانایی والدین برای پیشگیری و مدیریت اختلالات سلامت روان که کودکان در معرض خطر ابتلا به آن هستند مربوط می‌شود (Jakobsdóttir, 2022). بهبود سواد سلامت روان به خودی خود هدف اصلی نیست بلکه فرض بر این است که تغییر ذهنی ناشی از افزایش سواد سلامت منجر به تغییر در رفتارهایی می شود که به نفع سلامت روان هستند، که تغییر رفتار به نوبه خود باعث بهبود سلامت روان خواهد شد (Jorm, 2020). یافته‌های مطالعات همسو با مطالعه حاضر نشان داده است سواد سلامت روان ناکافی در بین والدین و مراقبین و تاخیر در جستجوی کمک حرفه‌ای، عدم درمان و سطوح بالاتر نگرش انگ می‌تواند عواقب زیانباری برای فرزندان داشته باشد (Hurley et al., 2019). اگرچه ترجیح والدین صرف نظر از وضعیت سلامت روان خود، این است که از منابع غیررسمی کمک بگیرند و از آنها استفاده کنند (Reardon et al., 2017). بسیاری از والدین در مورد اختلالات سلامت روان کودکان آگاهی کافی ندارند، که منجر به سواد سلامت روان پایین و اقدامات نامتناسب در میان آنها و همچنین اتکا به منابع نامعتبر برای کسب اطلاعات و کمک جویی می‌شود (Frauenholtz et al., 2015). همچنین در تأیید ضرورت تنظیم سبک زندگی والد به منظور پیشگیری از آسیب‌های سلامت روان می‌توان اشاره کرد که سلامت روان و بهزیستی روان‌شناختی کودک با بهزیستی روان‌شناختی والدین رابطه دارد و یکی از عوامل مؤثر بر توانایی والدین برای بکارگیری شیوه‌های مطلوب فرزندپروری، بهزیستی روان‌شناختی و متغیرهای روانی اجتماعی والدین است که بر ظرفیت فرزندپروری مطلوب تأثیر می‌گذارد (Tarver et al., 2015). اختلالات سلامت روان والدین مانند افسردگی والدین که یکی از شناخته‌شده‌ترین و رایج‌ترین اختلالات سلامت روان است نیز از عوامل رشد نامطلوب کودک و مخل سلامت روان فرزندان است که بر کارایی فرزندپروری نیز اثرگذار است (Goodman & Gotlib,1999).

یکی دیگر از ابعاد، سواد ارتباطی است. رابطه والد–کودک اغلب به عنوان پایدارترین و مهم‌ترین رابطه در زندگی یک فرد در نظر گرفته می‌شود (Golish, 2000). همسو با یافته‌های این پژوهش می‌توان به پژوهش سیتویو (Șițoiu, 2020) اشاره کرد که راهبردهای سازنده والدگری با بهبود کیفیت رابطه والد–کودک همراه بوده است که بر اساس آن گوش دادن فعال به کودک، سازگاری والدین با نیازهای او، مشارکت فعال والدین در

زندگی کودک و ابراز دلبستگی والدین به کودک برای یک رابطه با کیفیت والدین و فرزندان ضروری است. کیفیت رابطه والد–کودک، نقش اساسی در سازگاری موفقیت‌آمیز کودک در هر حوزه از زندگی ایفا می‌کند و در تمام سنین کیفیت رابطه فرزندان با والدین بر ابعاد اجتماعی، رشدی، آموزشی و سلامت روان کودکان اثرگذار است (Hong & Park, 2012). در تأیید یافته‌های این پژوهش می‌توان گفت رابطه والد–فرزند در دوران کودکی برای رشد عاطفی، روانی و رفتاری در تمام طول عمرکودک اهمیت حیاتی دارد (Burns et al., 2018). کسانی که روابط قوی‌تری با والدین خود دارند کمتر در معرض خطر رفتار بزهکارانه هستند (Jackson et al., 2023). یافته‌های مطالعه حاضر نشان داده است که والدینی که مهارت‌های ارتباطی مناسبی دارند، می‌توانند رابطه‌ای صمیمانه و مبتنی بر اعتماد با فرزندان خود برقرار کنند. این یافته‌ها با نظریه بامریند (Baumrind, 2013) در زمینه سبک‌های فرزندپروری تطابق دارد. بامریند سه سبک فرزندپروری (اقتدارگرا، استبدادی و آسان‌گیر) را معرفی کرد که در سبک اقتدارگرا، والدین ضمن حفظ مرزها و قوانین، به نیازهای عاطفی و روانی فرزندان توجه می‌کنند و ارتباط مؤثری با آن‌ها برقرار می‌کنند (Estlein, 2016). یافته‌های این بخش با نظریه ارتباطات غیرخشونت‌آمیز نیز که بر اهمیت ارتباط صمیمانه و همدلانه تأکید دارد، همسو می‌باشد (Rosenberg & Chopra, 2015). این نظریه نیز تأیید می‌کند والدینی که به احساسات و نیازهای فرزندان خود با دقت گوش می‌دهند و از قضاوت زودهنگام خودداری می‌کنند، می‌توانند رابطه‌ای محکم و پایدار با فرزندان خود ایجاد کنند (Pinto & Cunha, 2023). بی‌حوصلگی و اختصاص ندادن زمان مناسب و با کیفیت برای رابطه عاطفی با کودک نیز از مصادیق بی‌توجهی و غفلت از کودک، خلاءعاطفی و نوعی کودک‌آزاری است (Ansari et al., 2019). بنابراین در تأیید یافته این پژوهش مبنی بر لزوم پاسخگویی به نیازهای کودک نیز می‌توان گفت رابطه والد–کودک از مهمترین تجارب کودک است که به رشد هماهنگ کودک کمک می‌کند (Sitoiu & Panisoara, 2021). والدین به واسطه آن و شیوه های برقراری نظم و انسجام در ساختار خانواده از فرزندان خود مراقبت می‌کنند و والدین دارای صلاحیت تلاش می‌کنند از طرق مختلف به رشد فرزندان خود کمک کرده و نیازها و انتظارات خود را با نیازها و توانایی‌های فرزندان خود تطبیق دهند (Ansari et al., 2019).

یکی دیگر از ابعاد استخراج‌شده، سواد بسترهای رسانه بود. بر اساس یافته های پژوهش حاضر استفاده از بسترهای رسانه توسط کودکان به عنوان یکی از چالش‌های والدگری مدرن شناسایی شده است. مطالعه آلوتایبی و همکاران (Alotaibi et al., 2020) نیز نشان داده است با توجه به رابطه بین استفاده از فناوری و سطح فعالیت بدنی، داشتن وسایل سرگرمی الکترونیکی به طور معنی‌داری سطح فعالیت بدنی را تحت تاثیر قرار می‌دهد و مشارکت والدین برای کاهش زمان قرار گرفتن فرزندانشان در معرض بسترهای رسانه و هدایت کودکان خود در استفاده از آن و مسیریابی مسئولانه ضرورت دارد (Navsaria & Sanders, 2015). بررسی نگرش والدین از فرزندپروری در جامعه دیجیتالی و تأثیر آن بر بهزیستی کودکان همسو با یافته‌های پژوهش حاضر نشان داده است والدین باید با نیازهای در حال رشد کودکان غوطه‌ور در دیجیتال خود سازگار شوند و تکامل یابند (Voinea & Sitoiu, 2021). یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که والدین باید به محتوای بسترهای رسانه‌ای آگاهی داشته باشند و عادت‌های استفاده از بسترهای رسانه فرزندان خود را به دقت مدیریت کنند. این نتایج با پژوهش توسون و میهچی (Tosun & Mihci, 2020) نیز هم‌خوانی دارد که در آن تأکید شده بود، ورود فناوری‌های جدید ارتباطی به خانواده‌ها می‌تواند الگوهای ارتباطی خانوادگی را تغییر داده و والدین باید برای مدیریت استفاده از این رسانه‌ها مهارت‌های لازم را کسب کنند. مطالعه جنادله و رهنما (Janadeleh & Rahnama, 2018) نیز بر تأثیرات رسانه‌های نوین بر ساختار خانواده و نیاز والدین به مدیریت مصرف رسانه تأکید دارد. آن‌ها بیان کردند که عدم نظارت کافی والدین بر مصرف رسانه‌ای کودکان می‌تواند منجر به آسیب‌های روانی و اجتماعی شود. پژوهش هیلی و مندلسون (Healey & Mendelsohn, 2019) مؤید این امر است که والدین باید اسباب‌بازی‌هایی را انتخاب کنند که تعاملات مثبت و رشد مهارت‌ها را تقویت می‌کند، در حالی که مراقب اثرات مضر بالقوه اسباب‌بازی‌های مبتنی بر رسانه‌های دیجیتال و خطرات ایمنی مرتبط با در دسترس‌بودن این نوع بازی‌ها در محیط نیز باشند. به علاوه عملکرد سالم خانواده، به ویژه رابطه مادر و فرزند و کیفیت زندگی خانواده تأثیر قابل توجهی بر عادات بازی آنلاین کودک دارد (Tan, 2022). نظریه یادگیری اجتماعی بندورا (Bandura, 1969) نیز نشان می‌دهد که کودکان با مشاهده رفتارهای والدین یاد می‌گیرند و از آن الگوبرداری می‌کنند. بنابراین، والدین نه تنها باید نظارت دقیقی بر استفاده کودکان از رسانه داشته باشند، بلکه باید خود نیز در استفاده از رسانه‌ها الگوی مناسبی باشند.

سواد تربیت جنسی یکی دیگر از ابعاد به دست آمده از سواد والدگری در این پژوهش بود. بر اساس یافته های این پژوهش می‌توان گفت ضرورت تربیت جنسی به دلیل مراقبت از بهداشت روانی کودک، هم برای پیشگیری از آسیب و هم تبدیل‌شدن به بزرگسالانی سالم، خوشحال و در نهایت ایمن است. باید در نظر داشت بزرگسالان سالم از لحاظ جنسی، با رفتار جنسی سالم در خانواده پرورش یافته و اوایل کودکی زمان شروع این بعد مهم از تربیت است (Ahmadi & Hassani, 2021). پژوهش‌های دیگر نیز همسو با این پژوهش مؤید این موضوع است که سواد تربیت جنسی به والدین این امکان را می‌دهد که در سال‌های پیش از بلوغ همگام با اطلاعاتی که فرزندان از همسلان، رسانه و منابع غیررسمی دریافت می‌کنند حرکت کرده و متناسب با فرهنگ و عقاید خود آموزش‌های لازم را در اختیار فرزندان خود بگذارند (Hajian et al., 2022). جنسیت به عنوان یک بخش از هویت انسان شامل دانش، باورها، نگرش‌ها، ارزش‌ها و رفتارهای جنسی افراد است که ابعاد بیولوژیک، روان‌شناختی و اجتماعی فرهنگی را دربرمی‌گیرد و همانطور که در یافته‌های این پژوهش نیز دیده می‌شود تربیت جنسی فراتر از انتقال حقایق و جنبه‌های بیولوژیکی تولید مثل

دربرگیرنده ارتباطات مؤثر بین والدین و فرزندان، ارائه اطلاعات صحیح و آگاهی والدین از روش یاددهی است (Shin et al., 2019). همان‌طور که در یافته‌های این پژوهش نیز لزوم توجه به ارزش‌ها و حساسیت فرهنگی در این بحث مشاهده می‌شود، مرور نظام‌مند پژوهش‌های مرتبط با برنامه‌های تربیت جنسی و اثرات این برنامه‌ها نیز نشان داده است که یک برنامه تربیت جنسی اثربخش علاوه بر توجه به سلامت جنسی و پیشگیری در بعد رفتاری باید اخلاق جنسی و رشد اخلاقیات را نیز مورد توجه قرار دهد (Khanipour et al.,2021).

در نهایت، سواد زوجی بر تعاملات میان والدین و تأثیر آن بر تربیت فرزندان اشاره دارد. بر اساس شواهد پژوهشی رابطه زناشویی والدین یکی از عوامل پیش‌بینی‌کننده برای سبک‌های فرزندپروری است (Zheng et al.,2022). همچنین یافته‌های به دست آمده در این بخش با پژوهش رابلز و همکاران (Robles et al., 2014) همسو است که تأکید کردند کیفیت ارتباط زوجین با یکدیگر، بر سلامت روان فرزندان و کیفیت زندگی خانواده اثرگذار خواهد بود و تعارضات زناشویی یکی از عوامل اصلی بروز مشکلات روانی و احساسی در کودکان است. والدین باید بتوانند اختلافات خود را به شکل سازنده‌ای حل کنند تا محیط خانوادگی به‌عنوان یک محیط امن و حمایتی برای کودکان باقی بماند (Gong et al., 2023). همچنین مطالعات حاکی از آن است که در شرایط تعارض و ناسازگاری زوجین، بچه‌ها احساس می‌کنند که محبت والدینشان واقعی نیست یا در ساختار درگیری‌های مکرری که والدین دارند، بیش از حد کنترل می‌شوند. همسو با یافته‌های این پژوهش پیرامون غنی‌سازی زندگی زناشویی نیز مطالعه هس (Hess, 2021) نشان داده است که بهبود ارتباط و تعاملات زناشویی نه تنها باعث تقویت رابطه والدین می‌شود، بلکه به بهبود کیفیت زندگی کودکان و افزایش سلامت روانی آن‌ها نیز کمک می‌کند و افزایش تعارض بین والدین منجر به افت گرمی و صمیمیت در والدگری و ارتباط منفی بیشتر در والدین می‌شود که در نهایت بهزیستی اجتماعی کودکان را کاهش می‌دهد.

نتیجه‌گیری

در پژوهش حاضر با هدف شناسایی ابعاد و مولفه‌های سواد والدگری، پنج بُعد کلیدی شامل سواد سلامت روان، سواد ارتباطی، سواد بسترهای رسانه، سواد تربیت جنسی، و سواد زوجی شناسایی شد. این ابعاد دانش، نگرش و مهارت‌های ضروری والدین را برای پرورش کودکان سالم مشخص می‌کنند و همچنین بر لزوم توجه به تعاملات پویا بین والدین، کودکان، و محیط‌های اجتماعی–فرهنگی تأکید دارند. یافته‌ها نشان داد که سواد والدگری فراتر از آگاهی‌های فردی، مستلزم هماهنگی تربیتی، مدیریت تعارضات و انطباق با چالش‌های عصر دیجیتال است. چارچوب ارائه شده پایه‌ای برای طراحی برنامه‌های آموزشی بومی و سیاست‌گذاری‌های حمایتی فراهم می‌سازد. در نهایت، این مطالعه گامی اساسی در جهت تبدیل یافته‌های نظری به اقدامات عملی برای ارتقای سلامت روان و کیفیت زندگی نسل آینده است.

از محدودیت‌های مطالعه حاضر می‌توان گفت این پژوهش تنها از نظرات متخصصان حوزه کودک و خانواده جمع‌آوری شده و دیدگاه مستقیم والدین به عنوان اصلی‌ترین ذینفعان سواد والدگری در آن لحاظ نشده است. این امر ممکن است منجر به نادیده گرفتن تجربیات عملی و چالش‌های روزمره‌ای شود که والدین در فرآیند تربیت فرزندان با آن مواجه می‌شوند. پیشنهاد می‌شود به منظور برنامه‌ریزی بهتر و مؤثرتر در زمینه ارتقاء سواد والدگری، نظرات والدین نیز بررسی شود و از تلفیق نظرات هر دو گروه، برنامه منسجمی برای آموزش طراحی شود. پژوهش-های آتی می‌توانند با طراحی برنامه آموزشی مبتنی بر ابعاد سواد والدگری شناسایی شده، تأثیر آن را بر سلامت روان کودکان بررسی کنند.

ملاحظات اخلاقی پژوهش

این پژوهش با رعایت کامل اصول اخلاقی و با تأیید کمیته اخلاق دانشگاه الزهرا (IR.ALZAHRA.REC.1403.044) انجام شده است. این موارد به صورت دقیق رعایت شدند: ۱. رضایت آگاهانه: پیش از شروع مصاحبه‌ها، اهداف پژوهش، محرمانه‌بودن اطلاعات هویتی و حق انصراف مشارکت‌کنندگان به طور شفاف توضیح داده شد و رضایت شفاهی از تمامی شرکت کنندگان اخذ گردید. ۲. محرمانگی اطلاعات: هویت مشارکت کنندگان در تمام مراحل کدگذاری و تحلیل داده‌ها ناشناس باقی ماند و اطلاعات جمع‌آوری شده صرفاً برای اهداف پژوهشی استفاده شد. ۳. احترام به مشارکت کنندگان: زمان و شرایط مصاحبه‌ها با توافق کامل مشارکت کنندگان تنظیم شد و به حقوق معنوی و فرهنگی آنان احترام گذاشته شد. این ملاحظات با هدف حفظ اصالت، شفافیت و احترام به حقوق انسانی مشارکت‌کنندگان طراحی و اجرا شدند.

نویسندگان

مسئولیت طراحی و اجرای پژوهش، جمع‌آوری داده‌ها، تحلیل کیفی و نگارش اولیه مقاله به عنوان بخشی از یافته‌های رساله دکتری نویسنده اول با ایشان بوده است. نویسنده دوم به عنوان استاد راهنمای اول و نویسنده مسئول، نویسنده سوم به عنوان استاد راهنمای دوم، نویسنده چهارم به

عنوان استاد مشاور اول و نویسنده پنجم به عنوان استاد مشاور دوم با نظارت بر فرایند طراحی پژوهش و اصلاح محتوای علمی مقاله، ارائه راهبردهای تحلیلی برای استخراج مضامین کیفی، مشارکت در تفسی و اعتباریابی یافته‌ها و بازبینی نهایی نقش داشته‌اند.

حمایت مالی

این پژوهش بدون دریافت هرگونه حمایت مالی از نهادها یا سازمان‌های داخلی یا خارجی انجام شد.

تعارض منافع

نویسندگان این مقاله هیچگونه تعارض منافع مالی یا غیرمالی مرتبط با موضوع پژوهش ندارند.

سپاسگزاری

از متخصصانی کـــه سخاوتمندانه در ایـــن پژوهـــش شـرکت کردنـد، قدردانـی مـی‌شـود.

Reference

Ahmadi, S., & Mohammad-Hassani, N. (2021). Designing, validating, and examining the effectiveness of multimedia education on children's sexual education for parents and educators. *Counseling Research*, *9*(43), 182–205. (Persian) URL: http://erj.khu.ac.ir/article-1-1001-en.html

Alotaibi, T., Almuhanna, R., Alhassan, J., Alqadhib, E., Mortada, E., & Alwhaibi, R. (2020, November). The relationship between technology use and physical activity among typically-developing children. In *Healthcare* (Vol. 8, No. 4, Article 488). MDPI. https://doi.org/10.3390/healthcare8040488

Ansari, S., Farahbakhsh, K., & Naeimi, E. (2019). Comparing parents' awareness about different types of child abuse. *Counseling Research (Fresh Findings in Counseling Research*, *18*(72), 30–65. (Persian) URL: http://irancounseling.ir/journal/article-1-637-en.html

Baumrind, D. (2013). Authoritative parenting revisited: History and current status. https://doi.org/10.1037/13948-002

Bandura, A. (1969). Social-learning theory of identificatory processes. *Handbook of socialization theory and research*, *213*, 262. Chicago, IL: Rand McNally & Company.

Bartlett, J. A., Sanders, M. R., Tellegen, C. L., & Leong, G. M. (2023). Randomised controlled trial of a brief, low-intensity parenting intervention to promote healthy living: The Lifestyle Triple P Seminar Series. *Journal of Child and Family Studies*, *32*(8), 2347–2359. https://doi.org/10.1007/s10826-023-02602-3

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, *3*(2), 77–101. https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa

Braun, V., & Clarke, V. (2012). Thematic analysis. The American Psychological Association. 2. 57-71. [APA Handbook of Research Methods]

Bornstein, M. H. (2013). Parenting and child mental health: A cross-cultural perspective. *World Psychiatry*, *12*(3), 258–265. https://doi.org/10.1002/wps.20071

Burns, R. A., Loh, V., Byles, J. E., & Kendig, H. L. (2018). The impact of childhood parental quality on mental health outcomes in older adults. *Aging & Mental Health*, *22*(6), 819–825. https://doi.org/10.1080/13607863.2017.1317331

Daelmans, B., Manji, S. A., & Raina, N. (2021). Nurturing care for early childhood development: Global perspective and guidance. *Indian Pediatrics*, *58*(Suppl 1), S11–S15. https://doi.org/10.1007/s12098-021-03811-1

Estlein, R. (2016). Parenting styles. In *Encyclopedia of family studies* (pp. 1–3). Wiley-Blackwell.

Frauenholtz, S., Conrad-Hiebner, A., & Mendenhall, A. N. (2015). Children's mental health providers' perceptions of mental health literacy among parents and caregivers. *Journal of Family Social Work*, *18*(1), 40–56. https://doi.org/10.1080/10522158.2014.974116

Gong, Q., Kramer, K. Z., & Tu, K. M. (2023). Fathers' marital conflict and children's socioemotional skills: A moderated-mediation model of conflict resolution and parenting. *Journal of Family Psychology*, *37*(7), 1048–1059. https://doi.org/10.1037/fam0001102

Goodman, S. H., & Gotlib, I. H. (1999). Risk for psychopathology in the children of depressed mothers: A developmental model for understanding mechanisms of transmission. *Psychological Review*, *106*(3), 458–490. https://doi.org/10.1037/0033-295x.106.3.458.

Golish, T. D. (2000). Changes in closeness between adult children and their parents: A turning point analysis. *Communication Reports, 13*(2), 79–97. https://doi.org/10.1080/08934210009367727

Hajian, B., Ghasemi, V., Rabbani Khorasgani, A., & Maraqati-Khoei, A. S. (2022). The necessity of comprehensive sexual education based on a grounded theory study among adolescent girls in Isfahan. *Journal of Social Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, 19*(4), 83–111. https://doi.org/10.22067/social.2023.77683.1207

Haslam, D., Poniman, C., Filus, A., Sumargi, A., & Boediman, L. (2020). Parenting style, child emotion regulation and behavioral problems: The moderating role of cultural values in Australia and Indonesia. *Marriage & Family Review, 56*(4), 320–342. https://doi.org/10.1080/01494929.2020.1712573

Havighurst, S. S., Chainey, C., Doyle, F. L., Higgins, D. J., Mathews, B., Mazzucchelli, T. G., Zimmer-Gembeck, M., Andriessen, K., Cobham, V. E., Cross, D., Dadds, M. R., Dawe, S., Gray, K. M., Guastella, A. J., Harnett, P., Haslam, D. M., Middeldorp, C. M., Morawska, A., Ohan, J. L., & Nicholson, J. M. (2022). A review of Australian Government funding of parenting intervention research. *Australian and New Zealand Journal of Public Health, 46*(3), 262–268. https://doi.org/10.1111/1753-6405.13235

Hong, Y. R., & Park, J. S. (2012). Impact of attachment, temperament, and parenting on human development. *Korean Journal of Pediatrics, 55*(12), 449–454. https://doi.org/10.3345/kjp.2012.55.12.449

Hess, S. (2021). Effects of Inter-Parental Conflict on Children's Social Well-Being and the Mediation Role of Parenting Behavior. *Applied Research Quality Life* 17, 2059–2085. https://doi.org/10.1007/s11482-021-10022-y

Healey, A., Mendelsohn, A., Sells, J. M., Donoghue, E., Earls, M., Hashikawa, A., & Williams, P. G. (2019). Selecting appropriate toys for young children in the digital era. *Pediatrics, 143*(1), e20183348. https://doi.org/10.1542/peds.2018-3348

Hurley, D., Swann, C., Allen, M. S., Ferguson, H. L., & Vella, S. A. (2019). A systematic review of parent and caregiver mental health literacy. *Community Mental Health Journal, 56*(1), 2–21. https://doi.org/10.1007/s10597-019-00400-2

Jakobsdóttir, D. B. (2022). Parental mental health literacy: Investigating parental knowledge of child mental health disorders and mental health resources available for children (Doctoral dissertation).

Jackson, D. B., Jones, M. S., Semenza, D. C., & Testa, A. (2023). Adverse childhood experiences and adolescent delinquency: A theoretically informed investigation of mediators during middle childhood. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(4), 3202. https://doi.org/10.3390/ijerph20043202

Janadeleh, A., & Rahnama, M. (2019). The pathological representation of new media in family studies (A meta-analysis of articles regarding the effect of new media on family). *New Media Studies*, 4(16), 1–40. (Persian) Retrieved from https://sid.ir/paper/264562/en

Jorm, A. F. (2020). We need to move from 'mental health literacy' to 'mental health action'. Mental Health & Prevention, 18, 200179. https://doi.org/10.1016/j.mhp.2020.200179

Khanipour, H., Yaghmaeeyan, H., Chizari, H., & Hossaini, S. (2021). Sex education programs for children and adolescents: A systematic review. Educational Research Journal, 8(42), 1. (Persian) Retrieved from http://erj.khu.ac.ir/article-1-791-fa.html

Kong, C., & Yasmin, F. (2022). Impact of parenting style on early childhood learning: Mediating role of parental self-efficacy. Frontiers in Psychology, 13, 928629. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.928629

McMahon, C. (2022). Becoming a parent: Contemporary contexts and challenges during the transition to parenthood. Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/9781009159276

Montoya, S. (2018, October). Defining literacy. In GAML fifth meeting (pp. 17–18). Retrieved from http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/gaml5-defining-literacy-montoya.pdf

Mikolajczak, M., & Roskam, I. (2020). Parental burnout: Moving the focus from children to parents. New Directions for Child and Adolescent Development, 2020(174), 7–13. https://doi.org/10.1002/cad.20376

Ministry of Health and Medical Education of Iran. (2022). Psychosocial health indicators announced by the Ministry of Health. Retrieved from https://vch.iums.ac.ir/uploads/27/2023/Jan/30/ministerial-indexes-of-addiction-programs.docx (Persian)

National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. (2016). Parenting matters: Supporting parents of children ages 0–8. National Academies Press. https://doi.org/10.17226/21868

Navsaria, D., & Sanders, L. M. (2015). Early literacy promotion in the digital age. *Pediatric Clinics*, 62(5), 1273–1295. https://doi.org/10.1016/j.pcl.2015.05.011

Pinto, S. C., & Cunha, M. N. (2023). Nonviolent communication: A literature review. *International Journal of Education and Social Science Research*, 2, 1–12.

Rashid, K., & Hosseini Asl-Nazarlu, M. (2017). Examining the impact of sexual education on increasing parents' sexual knowledge and their sense of competence. *Journal of Education and Evaluation* (Educational Sciences), 10(37), 143–162.

Reardon, T., Harvey, K., Baranowska, M., O'Brien, D., Smith, L., & Creswell, C. (2017). What do parents perceive are the barriers and facilitators to accessing psychological treatment for mental health problems in children and adolescents? A systematic review of qualitative and quantitative studies. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 26(6), 623–647. https://doi.org/10.1007/s00787-016-0930-6

Ridao, P., López-Verdugo, I., & Reina-Flores, C. (2021). Parental beliefs about childhood and adolescence from a longitudinal perspective. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(4), 1–17. https://doi.org/10.3390/ijerph18041760

Robles, T. F., Slatcher, R. B., Trombello, J. M., & McGinn, M. M. (2014). Marital quality and health: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 140, 140-291. DOI: 10.1037/a0031859

Rosenberg, M. B., & Chopra, D. (2015). Nonviolent communication: A language of life: Life-changing tools for healthy relationships. PuddleDancer Press. https://doi.org/10.7596/taksad.v7i2.1550

Shin, H., Lee, J. M., & Min, J. Y. (2019). Sexual Knowledge, Sexual Attitudes, and Perceptions and Actualities of Sex Education among Elementary School Parents. *Child health nursing research*, 25(3), 312–323. https://doi.org/10.4094/chnr.2019.25.3.312

Şiţoiu, A. (2020). Parenting Strategies of 21st Century adults. Bulletin of the Transilvania University of Braşov, Series VII: *Social Sciences and Law*, 13(2), 177-184. https://doi.org/10.31926/but.ssl.2020.13.62.2.5

Sitoiu, A., & Panisoara, G. (2021). Conditional Parenting and its Influence on the Child's School Activity. *LUMEN Proceedings*, 16, 472-489. https://doi.org/10.18662/lumproc/atee2020/33

Tan, S. C. (2022). An exploration study of family functioning, parent-child relationship, and online game addiction among Malaysian young adolescents. (Thesis). Monash University. Retrieved from https://doi.org/10.26180/20960467.v1

Tarver, J., Daley, D., & Sayal, K. (2015). Beyond symptom control for attention-deficit hyperactivity disorder (ADHD): What can parents do to improve outcomes? *Child: Care, Health and Development, 41*(1), 1-14. https://doi.org/ 10.1111/cch.12159.

Tosun, N., & Mihci, C. (2020). An examination of digital parenting behavior in parents with preschool children in the context of lifelong learning. *Sustainability*, 12(18), 7654. https://doi.org/10.3390/su12187654

To, S. M., Lam, C. M., & So, Y. Y. (2019). Reflections of parents and parent work practitioners on the changing experiences and circumstances of parenting in Hong Kong. *Int. J. Soc. Sci. Hum*, 9, 57-62. https://doi.org/10.18178/ijssh.2019.9.3.991

Voinea, M., & Sitoiu, A. (2021). Children's Wellbeing Starts at Home. Redefining Parenting According to the Digitalized Society. *LUMEN Proceedings*, 16, 530-551. https://doi.org/10.18662/lumproc/atee2020/37

World Health Organization. (2002). A review: a critical link, intervention for physical growth and development. *Child and adolescent health and development*. https://doi.org/10.1525/nua.1999.22.2.21

Zarebi A, Rasouli R, Abdollahi.(۲۰۲۳) A. Conceptualization of Marital Mental Health Literacy (MMHL) and exploring the components: *A qualitative research*; 11 (4):69-82. (Persion) URL:http://ijpn.ir/article-1-2239-fa.htm

Zheng, Y., Fang, Y., Jin, Y., Zuo, X., Lian, Q., Lou, C., & Hong, P. (2022). Parenting practice profiling and its associated factors among secondary vocational school students in China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(12), 7497. https://doi.org/10.3390/ijerph19127497

© 2024 The Author(s). Published by Shahid Chamran University of Ahvaz. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited